

HERMAN JA MAIJA PAAVILAISEN RAHASTO

Tieteelle ja taiteelle

Rahasto perustuu rouva Maija Paavilaisen (o.s. Vierula, 1895–1983) lahjoitukseen 1982 ja hänen yhdessä puolisonsa, vakuutusneuvos Herman Paavilaisen (1879–1964) kanssa tekemään testamenttilahjoitukseen. Rahasto on tarkoitukseltaan yleinen.

Herman Paavilainen syntyi Virtasalmella 26.10.1879. Hän oli koulutukseltaan varatuomari ja teki 1920–1940-luvuilla pitkän uran maatalousyrittäjien ja SOK:n osuuskauppojen keskinäisten vakuutuslaitosten johtotehtävissä. Tapaturmavakuutusyhtiöksi perustetun Auran toimitusjohtajana (1917–1951) Paavilainen kuului sukupolveen, jolle maaseudun käytännön vakuutustoiminta oli elinkeinotoiminnan turvaamista ja toimeentuloturvaa muodostamasta tapaturmien ja työkyvyttömyyden varalta. Paikallisten vakuutusyhdistysten jälleenvakuuttajaksi perustetun Vakavan toimitusjohtajana hänellä oli erityisen suuri ansio paikallisten vakuutusyhdistyksien säilymisessä vakavaraisina ja elinkelpoisina. Vakuutusyhdistykset jatkavat yhä toimintaansa Lähivakuutuksen nimellä, tosin laajemmiksi fuusioituneina.

Paavilainen työskenteli 1920–30-luvulla sosiaalivakuutuksen asiantuntijana eduskunnan ja valtion eri komiteoissa, useammin ammattinsa puolesta kuin Edistyspuolueen mandaatilla. 1920-luvulla hän painotti yleisen työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkejärjestelmän säätämisen ensisijaisuutta vasemmiston ajamaan sairausvakuutukseen nähden, sillä osa palkansaajistakin oli yhä ilman perusturvaa työkyvyttömyyden varalta. Sosiaalivakuutuksen kehittämiseksi hänet kutsuttiin Kyösti Kallion kolmannen hallituksen (1929–1930) sosiaaliministeriksi ammattiministerinä ja asiantuntijaksi tapaturmavakuutuksen uudistamista tutkineeseen komiteaan. 1930-luvun puolivälissä hän arvosteli kansaneläkelakia valmisteltaessa oikeiston ajamaa

Kuvat: SKR.

yksilöllistä eläkerahastointia, mikä olisi edelleen jättänyt useimmat työkykynsä ennenaikaisesti menettäneet kuntien köyhäinavun varaan. Vuoden 1936 kansaneläkelakiin tulikin Paavilaisen ajama invalidieläkkeiden jakoperiaate: osa maksutuloista varattiin invalidieläkkeisiin, joiden suuruus olisi laskennallinen vanhuuseläke. Hän sai lain vahvistamisen jälkeen vakuutusneuvoksen arvon.

Lempi Maria (Maija) Paavilainen syntyi 6.4.1895 Lapualla. Hän toimi ennen avioitumistaan 1922 pankkivirkailijana, mutta jäi sen jälkeen kotirouvaksi. Klemettien ja Soisalojen sukuihin kuuluneen Maija Paavilaisen taideharrastuksen myötä perheen Helsingin kotiin kertyi arvokas taidekokoelma ja kalustus, joka päättyi lopulta Seinäjoen edustustiloihin Törnävän kartanoon. Sodanajan Paavilaiset tosin asuivat pääasiassa Lapualla. Heidän nuorempi poikansa Heikki kaatui Karjalan kannaksella vain 19-vuotiaana. Vanhempi poika Erkki Paavilainen teki pitkän työuran Helsingin Nikkilän sairaalan lääkärimäisenä ja ylilääkärinä sekä A-klinikkasäätiössä.

Osuuskunta Sigillum/Pentti Mäkelä

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.